

«راز شهر سوخته»
انیمیشن شد

کامل حسن‌زاده، تهیه‌کننده انیمیشن «راز شهر سوخته» درباره ساخت این اثر که با محور اکتشافات در شهر سوخته ساخته شده، بیان کرد: مجموعه راز شهر سوخته به کارگردانی احسان سپهر در ۲۶ قسمت ۱۵دقیقه‌ای با تکنیک کات‌اوت تولید شده است. داستان این مجموعه درباره منطقه تاریخی شهر سوخته است و مخاطب اصلی آن کودکان و نوجوانان

هستند.وی درباره‌داستان این مجموعه نیزبه‌مهر بیان کرد: طرح داستان براساس یافته‌های باستان‌شناسی از حفاری‌ها و اشیای کشف‌شده از گورهای این منطقه شکل گرفته است. شخصیت‌های اصلی این داستان گروهی از نوجوانان هستند که به شهر سوخته رفت‌وآمد دارند و به گذشته، یعنی ۵۰۰۰ سال پیش سفر می‌کنند. در آنجا با چالش‌های مختلفی روبه‌رو می‌شوند و هر

قسمت به یک ماجرای جدید می‌پردازد. حسن‌زاده اضافه کرد: یکی از شخصیت‌های داستان، پدری است که به عنوان کارمند، سفری مأموریتی به زابل دارد که خانواده‌اش هم با او همراه می‌شوند. در این سفر مهمان یک خانواده زابلی می‌شوند. این انیمیشن شنبه تا سه‌شنبه ساعت ۱۷ و تکرار آن روز بعد ساعت ۱۱:۲۰ از شبکه امید پخش می‌شود.

مثبت‌نگاتیو؛ روایت نوآورانه جنگ

برنامه شبکه مستند بنا دارد وقایع کمتر گفته شده دفاع مقدس را بازگو کند

برنامه «مثبت نگاتیو» یکشنبه‌ها ساعت ۲۲ از شبکه مستند پخش می‌شود؛ برنامه‌ای که بعد از موفقیت برنامه «نگاتیو» که دوشنبه تا شنبه هر شب بین ساعت ۲۳:۳۰ تا ۲۳:۴۵ روی آنتن می‌رود، توانست مدیران شبکه را متقاعد کند که به‌عنوان پیوستی تکمیلی برای آن تهیه و پخش شود. در این برنامه، مهدی بختیاری (از اهالی رسانه) روبه‌روی محمدعلی صمدی (پژوهشگر و نویسنده دفاع مقدس) می‌نشیند و روند جنگ تحمیلی را به صورت روزبه‌روز مورد بررسی قرار می‌دهند. به محل ضبط این برنامه در یکی از محلات ساکت غرب تهران در حاشیه بوستان نوح‌البلغه رفتیم تا با روند تهیه آن بیشتر آشنا شویم. دکور برنامه را در انتهای پارکینگ یکی از مجتمع‌های تجاری بنا کرده بودند که بسیار دنج و آرام بود.

ارتش چطور وارد جنگ شد

با مهدی بختیاری، مجری برنامه و دبیر گروه سیاسی خبرگزاری تسنیم گفت‌وگویی داشتیم تا بیشتر با جزئیات برنامه آشنا شویم. او در مورد ساختار برنامه گفت: «این برنامه که الان فصل چهارم آن را پخش می‌کنیم، با هدف بررسی تاریخی جنگ تحمیلی به‌صورت روزبه‌روز، شروع شده و البته قبل از آن چندین قسمت به بررسی وضعیت نیروهای نظامی قبل از شروع جنگ پرداختیم که ببینیم

ارتش و سپاه و سایر قوای نظامی در آن مقطع چه‌وضعیتی داشتند که البته در مورد ارتش، با حاشیه‌هایی هم روبه‌رو شدیم. ما در مورد ارتش به‌صورت مفصل بحث کردیم که این یگان نظامی چطور وارد جنگ شد و قبل از آن چطور با آن غائله‌ها و موضوع کردستان روبه‌رو شد.»

در آستانه «بازی‌دراز»

«الان که تقریباً به اواخر فصل چهارم رسیده‌ایم، هنوز در اوایل جنگ هستیم، چراکه همزمان با بحث در مورد مسائل روز در جنگ، به مناطق مختلف دیگر جنگ هم سر می‌زنیم. مثلاً جبهه خوزستان را تا بهار سال ۱۳۶۰ رفتیم اما برای اینکه جبهه میانی و کرمانشاه را بررسی کنیم، دوباره به اول جنگ برگشتیم و الان داریم در مورد آن مقطع صحبت می‌کنیم که احتمالاً این

فصل از برنامه با عملیات بازی‌دراز که در آستانه سالگردش هستیم تمام شود. اگر فصل‌های دیگر برنامه ادامه داشته باشد، باید دوباره کارمان را از بهار سال ۱۳۶۰ در جنوب کشور ادامه بدهیم. ما سعی کرده‌ایم مسائل تاریخی جنگ را با جزئیات زیاد بیان کنیم. آقای صمدی خودشان با جزئیات زیادی مسائل را بررسی می‌کند و من فکر نمی‌کنم هیچ برنامه‌ای تاکنون تا این حد ریز و جزئی، به اتفاقات دفاع‌مقدس پرداخته باشد. ما الان بیش از صد قسمت برنامه تهیه کرده‌ایم و تازه در بهار سال ۱۳۶۰ هستیم. به‌خاطر این که هم شخصیت‌های زیادی در این مقطع داشتیم و هم موضوعات مختلفی با جزئیات مطرح شد.»

درباره شهید ایرج نصرت‌زاد

مهدی بختیاری ادامه می‌دهد: «یکی از نقاط‌قوت این برنامه این بود که ما راجع به شخصیت‌هایی صحبت کردیم که خیلی از آنها کمتر شناخته‌شده‌اند یا در موردشان صحبت شده. یادم هست در قسمتی که درباره شهید ایرج نصرت‌زاد صحبت کردیم که ارتشی بود و در کردستان به شهادت رسید، برای مخاطبان ما خیلی جالب بود که چنین شخصیت‌هایی داریم و البته در فیلم شهید بروچردی هم آن کاراکتر حضور داشت اما برای عموم مردم ناشناخته بودند. خیلی سعی کردیم تا جایی که می‌توانیم علاوه بر این که جزئیات را بیان می‌کنیم، سانسور یا لاپوشانی نداشته باشیم و تاریخ را بی‌پرده بیان کنیم. در تاریخ گاهی دستانم بسته است، چون اتفاقات، معاصر است اما ما سعی کردیم در این وضعیت باقی‌نمانیم، مثلاً در مورد تضعیف ارتش در اواول انقلاب دقیقاً از آن صحبت کردیم و گفتیم چرا ارتش نتوانست آن‌طور که همه انتظار داشتند، نقش‌آفرینی کند.»

مینا بر جغرافیای مناطق جنگی

مجری برنامه مثبت نگاتیو در پاسخ به این پرسش که وقتی روزانه پیش می‌روید، مبنای شما بر جغرافیاست یا یگان‌ها، می‌گوید: «مینا بر جغرافیاست؛ مثلاً جبهه خوزستان را شروع کردیم و از اول تا اردیبهشت سال ۱۳۶۰ رفتیم و در آن جغرافیا، هر یگانی را که حضور داشت، بررسی کردیم و البته عملیات‌های مهمی که در این مقطع انجام‌شده رانیز با دقت بیشتری بررسی کردیم. چهارینج قسمت درباره عملیات «حمله به آج‌سه» صحبت کردیم. یکی دو قسمت درباره عملیات «مروارید» صحبت کردیم. البته در آن مقطع، عملیات‌های بزرگ زمینی نداشتیم اما عملیات‌های کوچکی که مؤثر بودند را از قلم نینداختیم و راجع به آنها صحبت کردیم و ساختار یگان‌ها را بررسی کردیم و اینکه مثلاً فرمانده نیروی زمینی و فرمانده ستاد مشترک چه جایگاهی داشته یا در سپاه، فرمانده چه‌کسی بوده و چگونه وارد عمل می‌شده.»

منابع ارتش زیاد نیست

«در زمینه مسائل سیاسی و خصوصاً در مورد بنی‌صدر به‌عنوان فرمانده کل قوا در آن مقطع صحبت کردیم و همه حرف‌هایمان هم مستند است. یکی از نقاط‌قوت برنامه این است که آقای صمدی براساس اسناد به‌جامانده صحبت می‌کند و به‌غیر از کتاب‌های مرکز اسناد و تحقیقات دفاع‌مقدس و کتاب‌های خاطرات، به کتاب‌هایی که از ارتش به‌جامانده هم بسیار اسناد می‌کند. چون حرف‌ها در آن مقطع زیاد بوده و شکست‌های زیادی هم داریم که بسیار حساسیت‌زا است و به‌همین خاطر، براساس اسنادی که ارتش منتشر کرده و خیلی زیاد هم نیست، پیش رفتیم. این منابع بسیار کم است و به‌همان منابع هم به‌سختی می‌شود دسترسی پیدا کرد. با این حال بیش از ۱۰۰ قسمت از برنامه مثبت نگاتیو را برای مخاطبان آماده کردیم.»

از نگاتیو تا مثبت نگاتیو

درباره ارتباط این برنامه با برنامه نگاتیو جویا شدیم که بختیاری گفت: «برنامه نگاتیو قبل از این برنامه شروع شد و خدوم جزو مخاطبان آن بودم و آن را می‌دیدم، چرا که بحث عمده آن، فیلم‌های آرشیوی بود که برای مخاطبان خیلی جذاب است و صحبت‌هایی هم که استاد صمدی می‌کنند، دریافت مخاطب و جذابیت آن را چندبرابر می‌کند. آن برنامه خیلی مختصر است و چند دقیقه بیشتر نیست اما جاداشت که در کنارش یک برنامه تکمیلی داشته باشیم برای اینکه مفصل‌تر به تاریخ جنگ بپردازیم. تاریخ جنگ خیلی جذاب است اما تابه‌حال برای انتقال آن کم‌کاری‌هایی صورت گرفته است. به نحوی می‌توان برنامه مثبت نگاتیو را مکمل برنامه نگاتیو بدانیم، اگر چه ارتباط دقیق محتوایی به هم ندارند. برنامه نگاتیو هر قسمتش در مورد یک بخش از جنگ است و پیوستگی ندارد اما این برنامه پیوسته است و به‌نظم جاداشت که ما در کنار آن برنامه، یک برنامه تکمیلی هم داشته باشیم.»

کارشناس حساس و سختگیر

وقتی پرسیدیم آقای صمدی برای گفت‌وگو در حوزه جنگ بسیار حساس و سختگیر است و چطور به‌گزینه شمارسید برای این که روبه‌رویش بنشینید و گفت‌وگو کنید، توضیح داد: «من علاقه به این حوزه دارم و در این حوزه کار هم کرده بودم و البته نظر لطف دوستان بوده که به‌ما این امکان را دادند که در مقابل استاد صمدی بنشینیم، چون واقعاً جزو معدود کسانی هستند که سال‌ها در این حوزه کار کرده و در این حوزه اثر چاپ‌شده دارند و فعالیت‌شان معطوف به این

حوزه و موضوع است. برای خود من جذاب بود و خیلی چیزهای جدیدی یاد گرفتم؛ مثلاً درباره جبهه‌بندی‌هایی که به‌لحاظ جغرافیایی بوده، بسیار بریم جذاب و آموزنده بود، خصوصاً که ما وارد جزئیاتی می‌شویم که خیلی کمتر درباره‌اش صحبت شده.»

پاسخ به سؤالات و شبهات

از مجری برنامه مثبت نگاتیو می‌پرسیم آیا درباره هر برنامه لازم است شما هم قبلاًش مطالعه داشته باشید، که او در پاسخ می‌گوید: «قطعاً همین‌طور باید باشد و ما قبل از برنامه، هماهنگی مختصری داریم که قرار است درباره چه موضوعی صحبت کنیم. مثلاً در این قسمت اگر قرار است درباره عملیات نصر صحبت بشود، اطلاعاتی داریم اما لازم است به سؤالات بقیه هم رجوع کنیم و ببینیم که بقیه نظرشان چه بوده، خصوصاً در مورد مقطعی که سؤالات زیادی هست و منابع کمی در اختیار داریم. مثلاً یادم هست که در فضای مجازی مطرح می‌کردم که درباره فلان عملیات یا شخصیت قرار است صحبت کنیم و مخاطبان می‌آمدند و سؤالات و شبهه‌های‌شان را مطرح می‌کردند. ما سعی کردیم تقریباً همه آن سؤالات را مطرح کنیم و هر چند قسمت یک بار هم یک برنامه مفصل درباره سؤالات از طریق روابط عمومی سازمان یا فضای مجازی به‌دست‌مان می‌رسید، ما هم تقریباً بدون سانسور مطرح می‌کردیم و پاسخ می‌دادیم. برخی از آن سؤالات را گمان می‌کردیم حاشیه‌زادی درست کند اما ما پرسیدیم و پاسخ گرفتیم و پخش هم شد. به‌نظر من الان که بیش از چهار دهه از انقلاب گذشته و سال‌ها از پایان جنگ می‌گذرد و همان‌طور

برش

تعاملات سازنده با شبکه مستند

با علی اکبری مزداآبادی، تهیه‌کننده مثبت نگاتیو هم گفت‌وگوی کوتاهی داشتیم. او گفت: «شکر خدا تعاملات شبکه خوب بوده و به‌خوبی حمایت و پشتیبانی کرده و به‌واسطه حمایت‌ها توانستیم فصل چهارم مثبت نگاتیو و فصل پنجم نگاتیو را به سرانجام برسانیم و تمام کنیم. طبق برنامه‌ای که شبکه دارد، قرار است مثبت نگاتیو را تا انتهای دفاع‌مقدس ادامه بدهیم و در فصل بعد باید سراغ عملیات ثامن‌الائمه در سال ۱۳۶۰ برویم. در فرم این فصل نسبت به فصل قبل، تفاوت‌هایی داشته‌ایم و امیدواریم مورد توجه قرار گرفته باشد. هم دکور را تغییر دادیم، هم آئیم‌هایی را اضافه کردیم.

تقریباً هیچ پیوستی در شبکه‌های اجتماعی نداشته‌ایم و باید برای این موضوع هم فکری اساسی داشته باشیم.»

عکس: مجید آزادجام جم

که بارها فرماندهان عالی‌رتبه هم گفته‌اند، هیچ مطلب محرمانه‌ای راجع به جنگ نداریم. می‌طلبید خیلی بازتر راجع به شبهات و مسائل جنگ صحبت کنیم و به سؤالات جوانان جواب بدهیم.»

رفتیم پای میز نقشه

پرسیدیم فکر نمی‌کنید از نظر فرمی، بعد از چهار فصل، تغییراتی در کار باید بدهید و مثلاً پیوست به موضوعاتی که در هر قسمت مطرح می‌کنید، یک شاهد عینی یا گه‌گه سرباز بیاید و چند دقیقه صحبت کند؟ مهدی بختیاری در پاسخ به این سؤال ما می‌گوید: «البته این مورد را هم داشته‌ایم. مثلاً یک خلبان آمدند و چند قسمت صحبت کردند. با سردار فتح‌الله جعفری که به برنامه مثبت نگاتیو آمدند و توضیحاتی دادند. آن گفت‌وگوها هم به‌صورت دونفره بود، یعنی یا من یا آقای صمدی با این بزرگواران گفت‌وگو کردیم. برنامه‌ای هم راجع به شهید جمران داشتیم که مهندس جمران، برادر شهید، برنامه را دیده بودند و دوباره به برنامه آمدند و درباره برادرشان مفصل صحبت کردند و شکل برنامه به‌صورت کارشناس‌محور بود. ما در دو فصل اخیر، یک تغییر مفصل دادیم، به این خاطر که مخاطبان خیلی دوست داشتند از نقشه زیاد استفاده کنیم؛ مثلاً اگر داریم از مناطق عملیاتی صحبت می‌کنیم، نقشه هم داشته باشیم. الان در فصل جدید دو بخش صحبت داریم و بخش دوم پای میز نقشه انجام می‌شود. وقتی مخاطب این مطالب را روی نقشه می‌بیند، برایش جذاب‌تر است و این تغییرات را طبق نظر مخاطب انجام داده‌ایم اما کل شکل برنامه، کارشناس‌محور بوده است.»

یک روز ارتش، یک روز سپاه

مجری برنامه مثبت نگاتیو در پاسخ به این سؤال که داستان آن بخشی که در پلاتوی ابتدای برنامه می‌گویید چیست، پاسخ می‌دهد: «ما اول هر قسمت یک ورودی داریم که راجع به یکی از شخصیت‌ها و شهدای جنگ تحمیلی است اما لزوماً به آن برنامه مربوط نیست و ما در حد یکی دو دقیقه، درباره یک شهید صحبت می‌کنیم. ما یک فصل بیست‌وپنج قسمتی درباره مقاومت لبنان تهیه کرده و اول هر برنامه راجع به یک شهید لبنانی صحبت کردیم که اتفاقاً برای خیلی‌ها جذاب بود. البته بحث شهدای لبنانی به‌خاطر شناخت کمتر، از جذابیت بیشتری هم برخوردار است. در مورد شهدای خودمان هم سعی‌مان این است سراغ شهدایی برویم که کمتر شناخته‌شده‌اند. البته از نظر یگانی هم به این موضوع توجه داشتیم که در یک برنامه درباره شهدای سپاه صحبت کنیم و در برنامه بعد، به شهدای ارتش بپردازیم.»

پیوست مجازی

از او می‌پرسیم پیوست برنامه‌تان در شبکه‌های اجتماعی چگونه است، که مجری برنامه این‌طور پاسخ می‌دهد: «این موضع از طرف ما خیلی‌زیاد نبوده اما برخی از قسمت‌ها که حساسیت زیادی داشته، بسیار پربازدید شده و برخی از مسائل برنامه هم با مشکلاتی و به‌صورت ناقص منتقل شد و مثلاً متأسفانه درباره نیروی هوایی، برخی بخش‌های برنامه، تقطیع‌شده منتشر شد که حاشیه‌هایی به‌دنبال داشت اما به‌نظر من برنامه‌ای باید پیوست فضای مجازی داشته باشد.»